

Portefeuillehouder

Van Veen

Datum collegebesluit

10 september 2019

Opsteller

Akke Cloo

Registratie

GF19.20060

Agendapunt

Onderwerp

Ontwerpbegroting 2020 FUMO

Voorstel

1. De zienswijze over de ontwerpbegroting 2020 van de FUMO, zoals verwoord in de brief aan de FUMO vast te stellen.
2. De zienswijze aan het dagelijks bestuur van de FUMO te versturen.

Aanleiding

Van de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO) is de ontwerpbegroting 2020 ontvangen. Het is gebruikelijk om de ontwerpbegroting in het voorjaar voor zienswijze aan te bieden. Het DB heeft ervoor gekozen de ontwerpbegroting later aan te bieden, omdat er in het voorjaar nog onvoldoende duidelijkheid bestond over de uitzetting van de begroting door overdracht van taken aan de FUMO. In artikel 28 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) FUMO is bepaald dat de gemeenteraad bevoegd is een zienswijze over de begroting naar voren te brengen bij het Dagelijks Bestuur (DB) van de FUMO.

Overwegingen

Ontwikkeltraject FUMO 2.0

In 2017 is gestart met het ontwikkeltraject FUMO 2.0. Het ontwikkeltraject heeft positieve resultaten opgeleverd, maar is naar onze mening nog niet klaar. Wij zien dat er goede stappen zijn gezet in het op orde brengen van werkprocessen en het inrichten van het zaakstelsel (LIS). Wij erkennen en onderschrijven dat uniforme toetsingskaders en werkwijzen een voorwaarde zijn om tot een efficiënte bedrijfsvoering te komen. De splitsing van de begroting in een reguliere begroting en een transitiebegroting geeft een helder inzicht in de extra tijdelijke kosten. Wij beseffen ons dat deze verbeteringen hebben geleid tot een lagere productiviteit.

De inzet om de FUMO kostenefficiënter te maken heeft echter nog niet het gewenste resultaat opgeleverd. Dit is dan ook zichtbaar in de begroting voor 2020 waar er extra middelen zijn gevraagd. De doorontwikkeling van een efficiënte bedrijfsvoering is noodzakelijk en zal bijdragen aan reële uurtarieven en het realiseren van de productiviteitsnormen.

Wij willen de FUMO vragen te focussen op een efficiënte bedrijfsvoering en de uurtarieven in de hand te houden. Dit kan naar onze mening door bijvoorbeeld de inhuur terug te brengen en te vervangen door vast personeel. Ook het ziekteverzuim blijft daarbij voor ons een zorgpunt. Ook vragen wij u om kritisch naar de differentiatie van

tarieven te kijken. Zo zou bijvoorbeeld voor de afhandeling van sloopmeldingen een lager uurtarief gehanteerd kunnen worden dan voor de afhandeling van complexere omgevingsvergunningen. Dit leidt niet alleen tot meer reële uurtarieven, maar maakt het ook makkelijker voor gemeenten om taken over te dragen naar de FUMO, aangezien het verschil met de huidige uurtarieven bij gemeenten dan kleiner wordt.

Ontwerpbegroting 2020

De opzet van de ontwerpbegroting is ten opzichte van 2019 niet gewijzigd. Er is een duidelijke splitsing tussen de reguliere begroting en een transitie begroting.

Transitiebegroting

(x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	Totaal
Lasten excl. indexering	1.427	1.122	840	453	3.842
Indexering	0	28	31	32	91
Totaal lasten inclusief indexering	1.427	1.150	871	485	3.933

In de transitiebegroting zijn de extra tijdelijke budgetten opgenomen die tot en met 2022 nodig zijn om de basis op orde te krijgen. De in de transitiebegroting opgenomen kosten bestaan uit de volgende onderdelen:

- Budget voor implementatiekosten en ICT-kosten
- Ontwikkelbudget FUMO 2.0
- Extra kosten voor het in drie jaar tijd op niveau krijgen van de productiviteit
- Opbouw van het weerstandsvermogen dat is gerelateerd aan de (kwantificeerbare) risico's die de FUMO loopt
- Tijdelijke bekostiging van de hoge flexibele schil

De transitiebegroting is ten opzichte van 2019 ongewijzigd. De kosten van de transitie worden voorgefinancierd door de FUMO en in vier jaar (in gelijke delen) bij de deelnemers in rekening gebracht in de verhouding van de bijdrage aan basis- en plustaken.

Reguliere begroting

(x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten excl. indexering	12.683	16.468	16.341	16.188	16.188	16.188
Indexering		0	572	1.139	1.705	2.272
<i>Totaal lasten</i>	<i>12.683</i>	<i>16.468</i>	<i>16.913</i>	<i>17.327</i>	<i>17.893</i>	<i>18.460</i>
Bijdragen uit extra opdrachten	603	642	642	642	642	642
Deelnemersbijdragen	12.080	15.826	15.699	15.546	15.546	15.546
Indexering	0	0	572	1.139	1.705	2.272
<i>Totaal baten</i>	<i>12.683</i>	<i>16.468</i>	<i>16.913</i>	<i>17.327</i>	<i>17.893</i>	<i>18.460</i>
Saldo baten en lasten	0	0	0	0	0	0

Er is in 2020 sprake van een uitzetting van € 3,8 miljoen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2019 en van € 3,2 miljoen ten opzichte van de begrotingswijziging 2019. De uitzetting kent de volgende oorzaken:

Omschrijving	Incidenteel (x € 1 miljoen)	Structureel (x € 1 miljoen)	Totaal (x € 1 miljoen)
1 Besluit VTH		2,0	2,0
2 Indexaties/bijstelling loonkosten		0,5	0,5
3 Omgevingswet	0,2		0,2
4 Impact scan bedrijfsvoering		0,3	0,3
5 Diversen		0,2	0,2
Subtotaal	0,2	3,0	3,2
6 Begrotingswijziging 2019	0,1	0,5	0,6
Totaal	0,3	3,5	3,8

Ad 1 Door de invoering van het besluit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) vindt er een verschuiving van taken plaats tussen deelnemers en FUMO. De primaire loonkosten stijgen hierdoor met € 1,7 miljoen. Daarnaast stijgen ook de indirecte personeelkosten en de materiële kosten (bijvoorbeeld uitbreiding wagenpark, scholingsbudget, licenties), kosten € 0,3 miljoen.

Formatie-uitbreiding

Het besluit VTH vraagt een formatie-uitbreiding van 20 fte. Wij vragen ons af of de FUMO in staat is tijdig voldoende personeel aan te trekken voor de nieuwe taken.

Aantal basistaakbedrijven

Voor de basistaakbedrijven staat voor onze gemeente in de ontwerpbegroting opgenomen type B 122 inrichtingen dit aantal dient met 7 inrichtingen te worden verlaagd. Uit nader onderzoek is gebleken, dat bij de nieuwe basistaakbedrijven een aantal inrichtingen niet meer bestaan c.q. geen basistaakbedrijf meer zijn; het totaal aantal basistaakbedrijven komt dan op 174 inrichtingen.

Asbesttaken

De in bijlage V genoemde aantallen meldingen asbest komen niet overeenkomen met de feitelijke aantallen. Reden hiervoor is dat de genoemde cijfers uit het Landelijke asbest volgsysteem zijn gehaald en dat dit systeem niet optimaal functioneert. Het is dan ook aan te bevelen om de asbestmeldingen te baseren op de door de deelnemers nog aan te leveren aantallen. Voor onze gemeente zijn dit 258 stuks.

Daarnaast dient te worden opgemerkt, dat de normstelling toezicht asbest kan worden verlaagd.

De controles worden uitgevoerd aan de hand van een risico-analyse die gebaseerd is op een risicoklassificatie (RK1, RK2 en RK2a), zoals vermeld in het desbetreffende asbestinventarisatie alsmede de wijze van uitvoering door het asbestbedrijf. Uit ervaring is gebleken, dat een toezichtnorm van 25% ruimschoots voldoende is. Overigens is het niet zinvol om 50% van de meldingen te controleren bij bedrijven die de zaken goed op orde hebben.

Tenslotte mag niet onopgemerkt blijven, dat uit een Benchmark Omgevingsdiensten en Gemeenten naar voren is gekomen dat een kengetal per melding van gemiddeld 1.7 uur voor de asbesttaak voldoende is. Dit is inclusief een toezichtsnorm van 30% en handhaving. Aangezien dit een nieuwe taak is voor de FUMO en zij hierin nog moeten groeien is het reëel om per melding in eerste instantie een gemiddelde van 2,5 uur inclusief 25% toezichtsnorm en exclusief handhaving te hanteren.

Handhaving

Wat betreft de handhaving kan worden opgemerkt, dat voor de genoemde 5 fte geen normen beschikbaar zijn. Aangezien de nieuwe basistaken een laag risicoprofiel kennen, de normstelling asbest zo nodig wordt bijgesteld en de afgelopen jaren het aantal

handhavingzaken beperkt is gebleven, is het wenselijk om te starten met een minimum variant van 3 fte.

Overigens dient hierbij de volgende kanttekening te worden geplaatst. Het onderzoeksbureau Seinstra en Van der Laar doet in opdracht van de FUMO momenteel onderzoek naar de normen die zijn opgenomen in de begroting. Mocht naar aanleiding van het onderzoek van Seinstra en Van der Laar blijken dat 3 fte voor deze taak onvoldoende is alsnog kan worden doorgegroeid naar maximaal 5 fte.

Ad 2 De toegepaste indexering op de loonkosten bedraagt 4% en 1,7% op de materiële kosten. In geld bedraagt dit ten opzichte van 2019 € 0,5 miljoen.

Ad 3 Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Naar verwachting treedt de nieuwe omgevingswet in 2021 in werking. Voor de implementatie is in 2020 € 0,2 miljoen in de begroting opgenomen. Dit betreft een investering in uren eigen medewerkers en een investering in externe begeleiding.

Ad 4 Begin 2019 is een scan uitgevoerd van afdeling bedrijfsvoering om te bepalen of de huidige organisatie kwantitatief en kwalitatief toereikend is. Uit deze scan is naar voren gekomen dat op een aantal onderdelen versterking noodzakelijk is. In totaal betreft dit een uitbreiding met 3,5 fte op de gebieden ICT en beleids/bestuursondersteuning, kosten € 0,3 miljoen.

Ad 5 Onder diversen zijn de kosten voor het vergroten van mobiliteit en inzetbaarheid van medewerkers opgenomen.

Ad 6 De begrotingswijziging 2019 is behandeld in de raadsvergadering op 20 mei 2019. In 2019 bedroeg de uitzetting € 0,6 miljoen, waarvan € 0,1 miljoen incidenteel voor de implementatie van de omgevingswet. De structurele kosten uit de begrotingswijziging (€ 0,5 miljoen) betreft loonkosten van het primaire proces, management en bedrijfsvoering.

Naar de oorzaak van de afwijking loonkosten primair proces heeft het DB onderzoek laten uitvoeren. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat bij het opstellen van de begroting 2018 de fte-grondslag foutief is vastgesteld en dat de loonstijging te laag was geraamd.

Tarieven

Het integrale uurtarief voor de basistaken bedraagt in 2020 € 102,70 (2019: € 96,41). De stijging wordt veroorzaakt door indexeringen en versterking van de bedrijfsvoering. Plustaken en incidentele opdrachten worden verricht tegen gedifferentieerde tarieven, afhankelijk van de taak/opdracht die wordt uitgevoerd. In 2020 varieert dit tarief van € 84,50 tot € 119,50. In 2019 bedroeg dit tarief € 77 tot € 109.

Effecten

De belangen van gemeente Heerenveen in de GR FUMO veilig stellen.

Beleid en regelgeving

De GR FUMO en de Wet op de gemeenschappelijke regelingen.

Financiën, risico's en beheersmaatregelen

Effect op de begroting van gemeente Heerenveen (incl. begrotingswijziging)

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024
Verhoging bijdrage	243	256	268	285	302
Compensatie gemeentefonds	-/- 16	-/- 33	-/- 49	-/- 66	-/- 83
Verlaging budgetten	-/- 131	-/- 131	-/- 131	-/- 131	-/- 131
Totale effect	96	92	88	88	88

Verhoging bijdrage: De verhoging van de gemeentelijke bijdrage als gevolg van de ontwikkelingen in de ontwerpbegroting 2020 en de begrotingswijziging 2019 van de FUMO bedraagt voor Heerenveen in 2020 € 243.000 oplopend naar € 302.000 in 2024.

Compensatie gemeentefonds: De indexering van de begroting is een autonome ontwikkeling die gecompenseerd wordt door het Gemeentefonds.

Verlaging budgetten: Door de overdracht van taken naar de FUMO kan de formatie van Heerenveen worden teruggebracht met 1,25 fte. Er zal geen personeel van Heerenveen overgaan naar de FUMO. Vooruitlopend op het besluit VTH zijn vacatures ingevuld met tijdelijk personeel.

Het negatieve effect op de begroting van Heerenveen wordt vooral veroorzaakt door het besluit VTH. Uitgangspunt hiervan was dat dit budgettair neutraal zou moeten verlopen. Dat dit niet het geval is wordt veroorzaakt door afwijkende toezichtsnormen, een lagere productiviteitsnorm en een hoger uurtarief.

De toezichtsnormen die gehanteerd worden in de begroting van de FUMO zijn hoger dan de normen die nu worden gehanteerd. De productiviteitsnorm van de FUMO is circa 10% lager. Het uurtarief dat de FUMO doorberekend voor de uitvoering van de VTH-taken ligt circa 25% hoger dan het tarief waar de taken momenteel voor worden uitgevoerd.

De financiële consequenties worden meegenomen in de begroting 2020 van Heerenveen. Als de ingediende zienswijzen aanleiding geven tot aanpassing van het effect, dan wordt dit gecorrigeerd via een verzamelbesluit of perspectiefnota.

Vervolgaanpak

n.v.t.

Communicatie

Het DB van de FUMO wordt door middel van bijgevoegde conceptbrief geïnformeerd over uw zienswijze op de ontwerpbegroting 2020.

Relevante informatie

Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2020 FUMO

Ontwerpbegroting 2020 FUMO

Conceptbrief zienswijze gemeenteraad Heerenveen

Brief van de FUMO over resultaat onderzoek opbouw loonkosten

Het college van burgemeester en wethouders van Heerenveen,
de secretaris,

de burgemeester,

de heer J. van Leeuwestijn

de heer T.J. van der Zwan

Onderwerp

Ontwerpbegroting 2020 FUMO

De raad van de gemeente Heerenveen;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 10 september
2019;

gelet op,
de gemeenschappelijke regeling FUMO

Besluit

1. De zienswijze over de ontwerpbegroting 2020 van de FUMO, zoals verwoord in de brief aan de FUMO vast te stellen.
2. De zienswijze aan het dagelijks bestuur van de FUMO te versturen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 10 oktober 2019.

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw L. Roest-Jonkers

de heer T.J. van der Zwan